

ВСЕСВІТНІ ІГРИ “СПОРТАККОРД”
У СИСТЕМІ НЕОЛІМПІЙСЬКОГО СПОРТУ

Кротивницька Тетяна, Войтова Ольга, Краснянський Кирило
Національний університет фізичного виховання і спорту України

Анотація

В роботі осуществлен анализ міжнародних комплексних змагань в системі неолімпійського спорту. Изучены предпосылки возникновения Всемирных игр “СпортАккорд” и дана их характеристика (организация, программа, участники). Выделены общие и отличительные черты каждого мероприятия. Установлено, что самыми масштабными соревнованиями, проводимыми ассоциацией “СпортАккорд”, являются Всемирные игры единоборств. Раскрыта значимость Всемирных игр “СпортАккорд” для спорта и современного общества.

Ключевые слова: международное спортивное движение, неолімпійський спорт, комплексные соревнования всемирного уровня, Всемирные игры “СпортАккорд”.

Annotation

In this paper carried analysis of international integrated competitions in the non-Olympic sport system. Examined preconditions of occurrence SportAccord Multi-Sports Games and given their characteristics (organization, program, participants). Allocated common and distinctive features of each event. Established, that the most ambitious competitions, held by SportAccord Associationis, is the World combat games. Disclosed importance of the SportAccord Multi-Sports Games for sport and modern society.

Key words: international sport movement, system of competitions, non-Olympic sport, SportAccord Multi-Sports Games.

Постановка проблеми та аналіз останніх досліджень і публікацій. В сучасному світі у міжнародний спортивний рух залучено близько 4,5 млрд. осіб. Щорічно на всесвітньому рівні проводиться понад 200 спортивних ігор [1, 2]. Вагоме місце серед них належить змаганням з неолімпійських видів спорту.

Сьогодні система змагань у неолімпійському спорті активно розвивається. У 2009 р. міжнародна організація СпортАккорд ініціювала проведення всесвітніх ігор за групами видів спорту: единоборствам, інтелектуальним, пляжним, артистичним [7]. Реалізація ідеї стала можливою стосовно Всесвітніх ігор единоборств (2010 і 2013 рр.) і Всесвітніх інтелектуальних ігор (2011, 2012 та 2013 рр.). Терміни та місця проведення перших Всесвітніх пляжних ігор і Всесвітніх артистичних ігор постійно змінюються, що не може не викликати сумніви щодо їх подальшої організації.

Отже, актуальними питаннями сьогодні є визначення місця й ролі Всесвітніх ігор “СпортАккорд” в сучасному спорті, особливостей організації й проведення, тенденцій і перспектив розвитку в майбутньому.

Робота виконана як складова частина досліджень Зведеного плану науково-дослідної роботи у сфері фізичної культури і спорту на 2011-2015 рр. за темою 1.2 «Сучасний професійний спорт та шляхи його розвитку в Україні» (номер державної реєстрації 0111U001715).

Мета дослідження – обґрунтувати місце та роль Всесвітніх ігор “СпортАккорд” у міжнародній системі неолімпійського спорту.

Завдання дослідження:

1. Проаналізувати міжнародну систему змагань у неолімпійському спорті та визначити місце в ній Всесвітніх ігор “СпортАккорд”.

2. Надати характеристику Всесвітнім іграм “СпортАккорд”.

3. Виділити загальні та відмінні риси Всесвітніх ігор “СпортАккорд”.

4. Визначити значущість цих змагань для сучасного суспільства та, зокрема, спорту.

Результати дослідження та їх обговорення. Всі змагання всесвітнього рівня та комплексного характеру у неолімпійському спорті можна поділити на п’ять груп в залежності від того, яка керівна структура контролює їх організацію та проведення (рис. 1). Більшість з ігор знаходяться під патронатом МОК, адже в них присутні компоненти філософії й ідеології олімпізму.

Останніми змаганнями, що доповнили систему міжнародних спортивних заходів комплексного характеру у неолімпійському спорті, стали Всесвітні ігри за групами видів спорту.

19 квітня 2005 р. чотири організації: Міжнародна шахова федерація, Всесвітня федерація шашок, Всесвітня федерація бриджу та Міжнародна федерація го заснували Міжнародну асоціацію інтелектуального спорту (англ. International Mind Sports Associa-

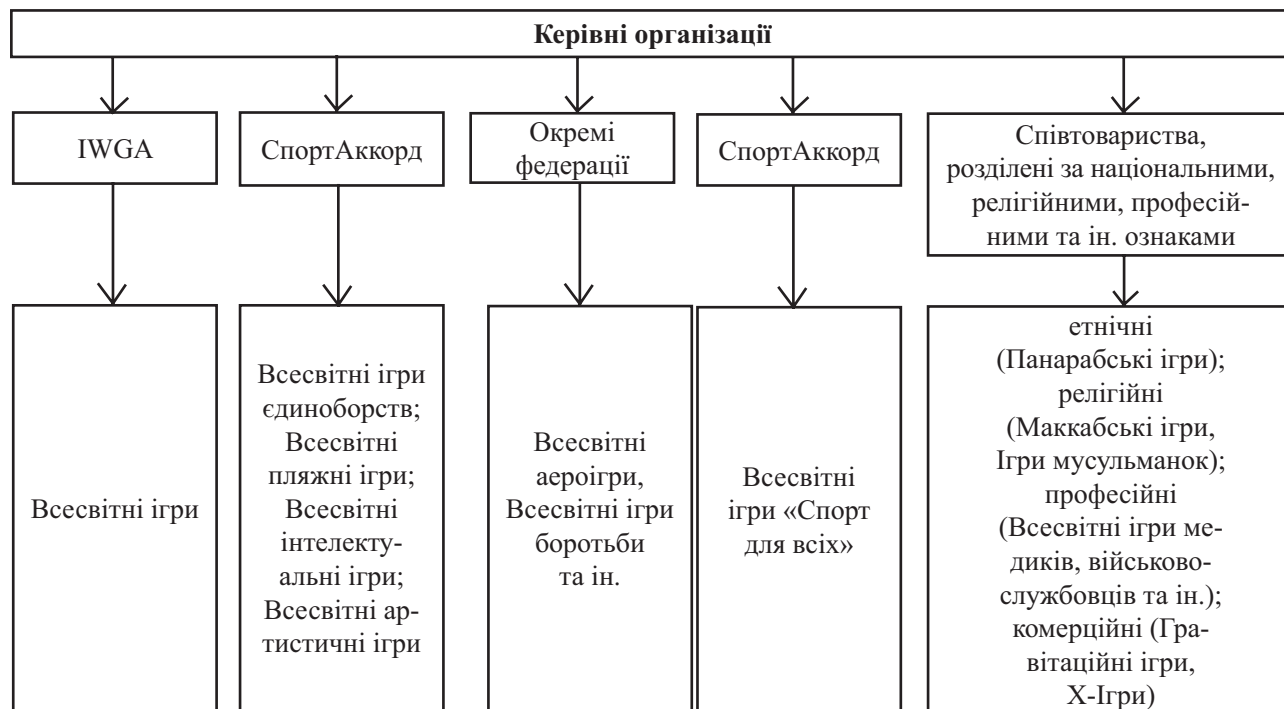

Рис.1. Міжнародні комплексні змагання всесвітнього рівня у неолімпійському спорті

tion, IMSA) та прийняли рішення про проведення Всесвітніх інтелектуальних ігор [5].

Ініціатором створення IMSA став президент Всесвітньої федерації бриджу Жозе Даміані. Спроби включити бридж та шахи, міжнародні федерації яких отримали статус «визнаних МОК» у 1999 р., у програму Ігор Олімпіад не були успішними. Саме тому Жозе Даміані провів низку консультацій з керівництвом МОК, після чого з'явилася перспектива отримання олімпійського статусу для міжнародних ігор з інтелектуальних видів спорту (за прикладом визнання МОКом Паралімпійських, Дефлімпійських ігор та Всесвітніх ігор Спеціальних Олімпіад) [6].

Перші Всесвітні інтелектуальні ігри відбулися у жовтні 2008 р. у Пекіні (КНР) після Ігор ХХІХ Олімпіади та ХІV літніх Паралімпійських ігор. Спортивні події висвітлювали близько 300 репортерів понад ста засобів масової інформації. За участю 2763 учасника зі 143 країн світу розіграно 35 комплектів нагород у 5 інтелектуальних видах спорту:

шахах, бриджі, го, шашках та китайських шахах сянци [7]. Загалом спортсмени 33 країн вибороли медалі на Іграх, що становить 23 % від загальної кількості держав-учасниць. З них майже половина країн, спортсмени яких вибороли лише одну медаль.

У 2010 р. підписано угоду між Міжнародною асоціацією інтелектуального спорту та організацією СпортАккорд. Її результатом стало проведення змагань у грудні 2011 р. (Пекін, КНР) під назвою I «Всесвітні інтелектуальні ігри СпортАккорд». Відмінною особливістю цих змагань від попередніх є запрошення для участі лише гравців, які відносяться до світової еліти інтелектуального спорту [5].

Через це масштаби змагань були меншими за попередні: 150 гравців розіграли 19 комплектів нагород у п'яти видах спорту. Проте відбулося збільшення конкуренції: спортсмени 22 країн з 38, що брали участь у змаганнях, вибороли принаймні одну медаль (58 % від загальної кількості держав-учасниць).

Для популяризації інтелектуального спорту та компенсації обмеженого доступу до участі в іграх перед змаганнями проводився онлайн-турнір за програмою Інтелектуальних ігор, до якого долучилися 269 тис. гравців. Переможець кожного виду спорту був запрошений на Всесвітні інтелектуальні ігри СпортАккорд в якості учасника та незалежно від результатів виступу отримав сертифікат і медаль. IMSA вирішила організувати такі онлайн-турніри і надалі.

Організація СпортАккорд за домовленістю з IMSA підписала угоду з китайськими спортивними функціонерами про щорічне проведення до 2014 р. Всесвітніх інтелектуальних ігор «СпортАккорд» у Пекіні [8].

II та III Всесвітні інтелектуальні ігри «СпортАккорд» проводилися у грудні 2012 і 2013 рр., відповідно, за участі 150 спортсменів з 39 країн світу. Кількість видів спорту у програмі змагань залишилася незмінною.

Наступні ігри за попередньою домовленістю з представниками

Російської Федерації планується провести в Уфі (республіка Башкирія) у червні 2014 р.

Проте Міжнародна асоціація інтелектуального спорту не відмовилася від ідеї проводити власні змагання. Прийнято рішення проводити їх кожні чотири роки після Ігор Олімпіад. Після Всесвітніх інтелектуальних ігор 2008 р. наступні змагання планувалися на 2012 р. В якості міста-організатора розглядалася кандидатура Лондона (Великобританія). Проте після проведення Ігор Олімпіад та літніх Паралімпійських ігор бажання організувати ще один спортивний форум Великобританія не виявила. II Всесвітні інтелектуальні ігри 2012 р. відбулися у м. Лілль (Франція) [5].

Таким чином, проведення Всесвітніх інтелектуальних ігор стало підґрунтям для виникнення подібних міжнародних комплексних змагань з інших груп видів спорту.

Проте саме Всесвітні ігри єдиноборств стали першими іграми серії міжнародних комплексних змагань “СпортАккорд”. Ініціював їх проведення теперешній президент “СпортАккорд” Маріус Візер, який одночасно перебуває на посту голови Міжнародної федерації дзюдо. Рішення було підтримане іншими 12 міжнародними спортивними федераціями – членами “СпортАккорд”: айкі-до, боксу, боротьби, джіуджіцу, карате, кендо, кікбоксингу, муай тай, самбо, сумо, тхеквондо, ушу.

Перші Всесвітні ігри єдиноборств “СпортАккорд” відбулися у Пекіні наприкінці серпня – початку вересня 2010 р. Програма Ігор складалася з 13 видів єдиноборств (як олімпійських, так і неолімпійських), тих спортивних федерацій, що заснували їх. У змаганнях взяли участь 1108 атлетів з 96 країн світу, які розіграли 118 комплектів медалей. Ігри тривали 8 днів та проводилися на 3 спортивних аренах, що були олімпійськими об'єктами під час Ігор Олімпіад 2008 р.

З метою залучення глядачів запрошувалися кіноактори та відомі в минулому спортсмени.

В результаті проведення Ігор організація СпортАккорд отримала прибуток у 2,5 млн. дол. від продажу телеправ та маркетингових програм. Кошти були спрямовані на підтримку міжнародних спортивних федерацій.

У межах перших Всесвітніх ігор єдиноборств “СпортАккорд” відбувся форум “Бойові мистецтва та єдиноборства – дружба і визначення”, під час якого прийнято рішення про проведення подібних змагань кожні два роки між зимовими Олімпійськими іграми та Іграми Олімпіад. Наступні ігри доручено провести через три роки країні, яка продемонструвала високі досягнення, а саме Російській Федерації у жовтні 2013 р. [9].

Програма II Всесвітніх ігор єдиноборств “СпортАккорд” складалася з 15 видів спорту. Її розширення відбулося за рахунок включення фехтування і савау. У змаганнях взяли участь 1294 кращих атлетів із 97 країн світу, які розіграли 136 комплектів нагород [3].

Відбір спортсменів для участі у Всесвітніх іграх єдиноборств “СпортАккорд” заснований на міжнародних рейтингах і результатах спортсменів на міжнародних змаганнях. Координує питання організації та проведення вищезгаданих ігор Комітет Всесвітніх ігор єдиноборств. Він також підтримує дотримання Всесвітнього антидопінгового кодексу [9].

Проведення Всесвітніх пляжних та артистичних ігор сьогодні так і залишається ідеєю. СпортАккорд у 2013 р. планував проведення I Всесвітніх пляжних ігор. Була визначена програма ігор, до якої увійшли пляжні види спорту (волейбол, гандбол, баскетбол, регбі, футбол, теніс) та змагання на воді (серфінг, вітрильний спорт, віндсерфінг, кайт-інтернат, а також акватлон – змінена версія

триатлону) [10]. Проте місто-організатор обрано не було та ігри у зазначені терміни так і не відбулися.

Однак СпортАккорд не відмовився від ідеї їх проведення. За словами його керівника Маріуса Візера, Всесвітні пляжні ігри вперше відбудуться у 2015 р. у Бразилії, США або Об'єднаних Арабських Еміратах та будуть проходити кожні два роки. Планується включити до програми 20 видів спорту.

Організаційну роботу з підготовки та організації I Всесвітніх артистичних ігор “СпортАккорд” доручив Всесвітній федерації танцювального спорту. Ігри, заплановані на березень 2013 р. у Китаї, так і не відбулися.

Як свідчить практика, для організації всесвітніх змагань з груп видів спорту, обов'язковою умовою є наявність міжнародної керівної структури, що керує та контролює їх проведення. До складу СпортАккорд входить відділ мультиспортивних ігор, що розробляє стратегію їхнього розвитку, обирає місто-організатора, планує програму заходу тощо. Після обрання міста-організатора в країні, що приймає спортивний форум, створюється організаційний комітет проведення Всесвітніх ігор “СпортАккорд”. Проте повинно існувати об'єднання міжнародних федерацій-учасниць ігор. Так, Міжнародна асоціація інтелектуального спорту та Комітет Всесвітніх ігор єдиноборств і є такими структурами, від яких багато в чому залежить успіх проведення відповідних змагань.

Під час аналізу Всесвітніх ігор “СпортАккорд” визначені загальні та відмінні риси кожного заходу (табл. 1).

Таким чином до загальних рис Всесвітніх ігор “СпортАккорд” можна віднести:

- патронат МОК;
- дотримання Всесвітнього антидопінгового кодексу з усіма атрибутами антидопінгової полі-

Загальні та відмінні риси Всесвітніх ігор “СпортАккорд”

№	Критерії	Всесвітні інтелектуальні ігри	Всесвітні ігри єдиноборств	Всесвітні пляжні ігри	Всесвітні артистичні ігри
1	Патронат	МОК			
2	Боротьба з допінгом	співробітництво з ВАДА, підтримка Антидопінгового кодексу			
3	Вищий керівний орган	СпортАккорд (відділ мультиспортивних ігор)			
4	Наявність освітніх і культурних програм	+			
5	Кількість ігор, що відбулися	3	2	0	0
6	Місто (країна) організатор	I-III Ігри – Пекін (КНР); IV Ігри – Уфа (РФ) #	I Ігри – Пекін (КНР); II Ігри – Санкт-Петербург (РФ)	не визначено	не визначено
7	Періодичність проведення	щорічно з 2011р.	2010 р., 2013р. (надалі плануються раз на два роки)	раз на два роки #	не визначено
8	Організація, що безпосередньо контролює проведення ігор	Міжнародна асоціація інтелектуального спорту	Комітет Всесвітніх ігор єдиноборств	відсутня	відсутня
9	Кількість видів спорту у програмі ($\bar{x} \pm m$)	5 \pm 0	14 \pm 1	чітко не визначено (від 11 до 20)	не визначено
10	Кількість країн – учасниць ігор	38 - 39	96 - 97	-	-
11	Кількість спортсменів – учасників ігор ($\bar{x} \pm m$)	150 \pm 0	1200 \pm 131,5	-	-
12	Кількість комплектів нагород ($\bar{x} \pm m$)	26 \pm 10,4	435 \pm 54	не визначено	не визначено
13	Кількість країн, що вибороли медалі (% від заг. к-ті учасниць) ($\bar{x} \pm m$)	56 \pm 3	69 \pm 2	-	-
14	Країни-лідери	КНР, Рос.Федерація, США	Рос.Федерація	-	-
15	Співвідношення олімпійських і неолімпійських видів спорту у програмі	0:100	33:67	20:80*	20:80*

Примітка: * - орієнтовний показник; # - планується.

тики, що має місце в олімпійському спорті (взяття допінг-проб, розповсюдження позазмагальної системи ADAMS, можливості терапевтичного використання заборонених речовин, санкції при виявленні допінг-препаратів);

– реалізація освітніх і культурних програм як під час проведення змагань, так і в міжзмагальний період;

– намагання просувати види спорту, що представлені у програмі Всесвітніх ігор “СпортАккорд” до олімпійської програми;

– бажання проводити змагання у столицях Олімпійських ігор і на олімпійських об’єктах;

– вузьку географію проведення змагань;

– критерії відбору спортсменів для участі в іграх;

– лідерство країн з високим рівнем економіки, великою кількістю населення та багатим досвідом розвитку спорту;

– домінування у програмах неолімпійських видів спорту.

Аналіз міжнародних комплексних змагань з груп видів спорту, що проводяться Спорт Аккордом, свідчить про те, що сьогодні наймасштабнішими зма-

ганнями є Всесвітні ігри єдиноборств.

Сьогодні кожна організація, що опікується видом спорту або проводить спортивний захід, важливим напрямком своєї діяльності вважає здійснення внеску у розвиток суспільства. Аналіз мультиспортивних змагань Спорт Аккорд дозволив виділити заходи, що здійснюються керівні організації кожних ігор та окремі федерації з видів спорту, для посилення власної соціальної значущості.

Так, Всесвітня федерація бриджу через власний Міжнародний освітній фонд розробила програму навчання цієї гри в школах та реалізує її за підтримки ЮНЕСКО у багатьох країнах світу: США, Франції, Італії, Німеччині, Нідерландах, Польщі, Китаї, Індонезії тощо. За переконанням функціонерів федерації гра у бридж сприяє розумовому розвитку дитини завдяки застосуванню вправ для розрахунку імовірності, тренування пам'яті [6].

Проведення IV Всесвітніх інтелектуальних ігор у Башкирії (Російська Федерація) сприятиме впровадженню у середніх загальноосвітніх закладах програми «Шахи у школі». Міжнародна шахова федерація надасть фінансову підтримку проекту, забезпечить комп'ютерними програмами для гри у шахи, методичними посібниками, організує семінари для підготовки тренерів та вчителів.

Культурна програма Всесвітніх ігор єдиноборств відображає давні традиції і цінності видів спорту, що входять до програми змагань, їх внесок у розвиток суспільства, інтегруючи елементи культури, мудрості, дружби.

Крім спортивних змагань, у межах II Всесвітніх ігор єдиноборств 2013 р. відбулися: VI Міжнародний конгрес «Спорт. Людина. Здоров'я», Міжнародна виставка «Бойові мистецтва та спортивні єдиноборства в сучасному світі», Міжнародний форум «Світ бойових мистецтв і спор-

тивних єдиноборств і суспільство» [4].

Головними засадами проведення у майбутньому Всесвітніх пляжних ігор організація Спорт Аккорд вважає: по-перше, цікаву та корисну організацію дозвілля; по-друге, залучення молоді до занять спортом, формування інтересу та потреби в русі; по-третє, розвиток спорту з урахуванням захисту довкілля, посилення відповідальності суспільства перед природою [11].

Висновки

1. Бурхливий розвиток сучасного спортивного руху, інтенсифікація процесів глобалізації спорту, неможливість включення нових видів спорту в програму вже існуючих змагань створило передумови організації нових комплексних спортивних заходів.

2. Однією з тенденцій розвитку неолімпійського спорту на сучасному етапі є розширення системи змагань за рахунок заснування Всесвітніх ігор СпортАккорд. З 2010 р. під патронатом міжнародної конвенції СпортАккорд починають проводитися нові міжнародні змагання – Всесвітні ігри єдиноборств і Всесвітні інтелектуальні ігри, а також планується організація Всесвітніх пляжних ігор та Всесвітніх артистичних ігор.

3. Серед загальних рис Всесвітніх ігор «СпортАккорд» можна виділити: патронат МОК; наявність освітніх та культурних програм; дотримання Всесвітнього антидопінгового кодексу; намагання просувати види спорту, що представлені у програмі Всесвітніх ігор «СпортАккорд», до олімпійської програми; географію проведення змагань; критерії відбору спортсменів для участі в іграх; лідерство великих (за територією, населенням та рівнем економіки) країн; домінування у програмах неолімпійських видів спорту.

4. До відмінних особливостей Всесвітніх ігор «Спорт-

Аккорд» відносяться: періодичність та масштаби їх проведення; види спорту у програмі змагань; структури, що безпосередньо контролюють організацію ігор.

5. Всесвітні ігри «Спорт Аккорд» мають вагоме значення для суспільства, тому що сприяють реалізації різноманітних освітніх та культурних програм; залучають молодь до занять спортом та пропагандують здоровий спосіб життя; об'єднують багатомільйонну спортивну аудиторію та виступають резервом для олімпійського і професійного напрямків спорту.

Перспективами подальших досліджень є аналіз правових та економічних аспектів проведення Всесвітніх ігор «СпортАккорд», визначення проблем та напрямків їхнього розвитку.

Література

1. Долбишева Н. Г. Історичні аспекти та хронологія Всесвітніх ігор у міжнародному спортивному русі: монографія / Н. Г. Долбишева – Дніпропетровськ: Вид-во Маковецький, 2012. – 248 с.
2. Олімпійський спорт: в 2 т. / В. Н. Платонов, М. М. Булатова, С. Н. Бубка [и др.]; под. общ ред. В. Н. Платонова – К.: Олімпійська література, 2009. – Т. 2. – 696 с; ил.
3. Офіційний сайт II Всесвітніх ігор єдиноборств [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.worldcombatgames.com/ru/page/160/schedule>
4. Офіційний сайт II Всесвітніх ігор єдиноборств [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.worldcombatgames.com/ru/page/40/cultural-program>
5. Офіційний сайт Міжнародної асоціації інтелектуального спорту [Електронний ресурс] / Режим доступу <http://www.imsaworld.com/wp/about-imsa/history/>
6. Офіційний сайт Міжнародної асоціації інтелектуального

- спорту [Електронний ресурс] / Режим доступу <http://www.imsaworld.com/wp/four-international-federations/world-bridge-federation-wbf/>
7. Офіційний сайт СпортАккорд [Електронний ресурс] / Режим доступу <http://www.sportaccord.com/en/what-we-do/multi-sports-games/>
 8. Офіційний сайт СпортАккорд [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://www.sportaccord.com/en/what-we-do/world-mind-games/>
 9. Офіційний сайт СпортАккорд [Електронний ресурс] / Режим доступу <http://www.sportaccord.com/en/what-we-do/world-combat-games/>
 10. Офіційний сайт СпортАккорд [Електронний ресурс] / Режим доступу <http://www.sportaccord.com/en/what-we-do/world-beach-games/>
 11. Офіційний сайт СпортАккорд [Електронний ресурс] / Режим доступу <http://www.sportaccord.com/en/what-we-do/world-artistic-games/>

